

Els de Groen op kruistocht tegen Oost-Europese maffia

BRUSSEL - Europarlementslid Els de Groen heeft na haar breuk met Paul van Buitenen partij Europa Transparant een eigen manier gevonden om fraude te bestrijden. De zelfstandige Europarlementariër boekte enkele successen in haar strijd tegen corruptie in Oost-Europa.

Zo hielp ze mee om een corrupte spilfiguur in de subsidiestroom naar Bulgarije te vervangen. De vrouw nam zoveel smeergeld aan dat ze als bijnaam had „mevrouw 40 procent”, aldus De Groen. Ze stelde de Novib aan de kaak, omdat die samenwerkte met een Bulgaarse organisatie waar wel erg veel aan de strijdstok bleef hangen.

Het Europarlementslid ontdekte veel sjoemelgevallen met subsidie voor de Roma-minderheid. „Projecten voor Roma krijgen vaak veel Brussels geld.. Maar helaas is er weinig controle. Zo staken organisatoren van een cursus voor Roma-bouwwerkers 196.000 van de 200.000 euro in eigen zak”, aldus De Groen, die ook de sloop kon stopzetten van illegale Roma-huizen.

De Groen is welhaast het onbekendste Europarlementslid in Nederland. Ze kwam in het parlement op de lijst Europa Transparant van voormalig EU-ambtenaar en klokkenluider Paul van Buitenen. Maar na een meningsverschil met Van Buitenen ging De Groen haar eigen weg. De 56-jarige politica uit Bennekom heeft nog geen naam voor haar eigen partij, maar wel een duidelijk doel: de juiste besteding van EU-geld in Oost-Europa en de Balkan.

De regio's kent ze goed door haar carrière als schrijfster: ze verkocht 1,7 miljoen boeken in elf talen en reisde hiervoor veel door Oost-Europa en de Balkan. Ze stoorde zich er aan de corruptie, die er de democratie ondermijnt. En het wordt alleen maar erger, stelt ze vast. „Oost-Europa is er in 2006 slechter aan toe dan voor de val van de muur in 1989”, vindt ze. Zo gaat een groeiend aantal kinderen niet meer naar school. Naar schatting 250.000 worden door maffiabanden uit roven gestuurd in het westen. De handel in prostituees uit Oost-Europa groeit, aldus het Europarlementslid.

De Groen vindt dat de Europese Unie mede schuldig is. „De Unie werkt er samen met voormalige communisten. Door de privatisering zijn enkelingen ontstellend rijk geworden, maar de meerderheid juist armer. We vergallen het nu voor generaties”.

De EU-projecten in Bulgarije en Roemenië schieten hun doel voorbij. „De EU betaalt dan pc's in enkele modelscholen. Maar de kinderen willen een volle maag, geen internet. En traditionele boeken hebben veel meer bereik voor hetzelfde geld.”

De Groen is blij met haar successen, maar erkent dat er nog een lange weg te gaan is. „Het is best eens deprimerend”, stelt ze. „Maar ik heb gelukkig een heel netwerk van mensen die mij cruciale informatie blijven geven om zo de corruptie aan de kaak te stellen.” De politica vindt vooral dat de structuren in Oost-Europa grondig moeten veranderen. Ze wil daarbij met name de oude communistische elites ontmaskeren. „Persoonlijk ben ik er voorstander van om die hun regeringsverantwoordelijkheid te ontnemen.”

Daartoe blijft ze volop kritische vragen stellen aan de Europese Commissie, evenals bezoeken brengen aan projecten en betrokken ministers. „Anders sleurt Oost-Europa ook het westen onherroepelijk mee. De kinderen die nu uit stelen worden gestuurd, kunnen straks hun eigen kinderen ook geen toekomst bieden”, aldus De Groen. Ze heeft zelf twee Roma-assistenten in dienst genomen, als voorbeeld van wat ze bepleit: maatschappelijke insluiting van Europa's grootste minderheid.

Moet de geplande toetreding van Bulgarije en Roemenië op 1 januari worden uitgesteld? De Groen heeft nog geen standpunt bepaald. „Een dilemma”, verzucht ze. „Voordeel van toetreding is dat democratische krachten daar niet in een nog groter isolement komen. Maar nadeel is dat er dan een generatie politici binnenkomt die twijfelachtig is”.